

မြသန်းစာင့်

လူလေးသို့ ပေးစာများ

LETTERS to His Son and Others
LORD CHESTERFIELD

မြသန်းတင့် (၁၉၂၉-၁၉၉၈)

၁၉၂၉ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ပခုက္ကူခရိုင်၊ မြိုင်မြို့၌ အဖေ ရှေ့နေ ဦးပေါ်တင့်၊ အမိ ဒေါ်လှိုင်တို့ မှ မွေးဖွားသည်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ ဝိဇ္ဇာဘွဲ့နှင့် ဥပဒေဘွဲ့ ရရှိသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်တွင် ဒုက္ခသည် ဝတ္ထုတိုကို စတင်ရေးသားခဲ့ပြီး ပဒေသာ၊ သွေးသောက်၊ ရှုမဝ၊ ဂျာနယ်ကျော်၊ လင်းယုန် စသည့် မဂ္ဂဇင်းဂျာနယ်များ ၌ ဝတ္ထု၊ ပြဇာတ်၊ ဆောင်းပါးများ ရေးသားသည်။ စာပေသစ်မဂ္ဂဇင်းကို ကိုသန်းတင်၊ ဒဂုန်တာရာ၊ မောင်ကြည်လင်၊ အောင်လင်းတို့ နှင့် အတူ ဦးဆောင်ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး စာရေးဆရာအသင်း၏ စာပေမဂ္ဂဇင်းတွင် တာဝန်ခံအယ်ဒီတာအဖြစ် လည်းကောင်း၊ ပြည်တော်သစ် ဂျာနယ်တွင် အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ တိုးတက်ရေးသတင်းစာတွင် နိုင်ငံခြားရေး အယ်ဒီတာအဖြစ် လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်သည်။ “နွဲ့ထဲကကြာ” ဝတ္ထုမှ စ၍ ကလောင်အမည်ကို “မြသန်း” မှ “မြသန်းတင့်” သို့ ပြောင်းသည်။

ပင်ကိုယ်ရေးနှင့် ဘာသာပြန်စာအုပ် တစ်ရာခန့် ရေးသားခဲ့သည်။ ပင်ကိုယ်ရေးဝတ္ထုများ အနက် နွဲ့ထဲကကြာ၊ အမှောင်ရိပ်ဝယ်၊ မာယာဘုံ၊ ဓားတောင်ကိုကျော်၍ မီးပင်လယ်ကို ဖြတ်မည် တို့ သည် ထင်ရှား၍ ဘာသာပြန်ဝတ္ထုများ အနက် “စစ်နှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး” သည် ၁၉၇၂ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေ ဘာသာပြန်ဆု၊ “လေရှူးသုန်သုန်” သည် ၁၉၇၈ ခုနှစ်

အမျိုးသားစာပေ ဘာသာပြန်ဆု၊ “သုခမြို့တော်” သည် ၁၉၉၂ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေ ဘာသာပြန်ဆု၊ “အချစ်မိုးကောင်းကင်” သည် ၁၉၉၅ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေ ဘာသာပြန်ဆုများ ရရှိခဲ့သည်။

ဆရာမြသန်းတင့်သည် ၁၉၉၈ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့ ည (၉း၁၅) တွင် ကွယ်လွန်သည် ။

အမှာ စာ

“လူလေးသို့ ပေးစာများ ” သည် လော့ခ်ချက်စတာဖီးလ်ဒ်၏ သားထံ ရေးသည့် ကမ္ဘာကျော်ပေးစာများကို ဆရာမြသန်းတင့် မြန်မာပြန်ဆို ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

လော့ခ်ချက်စတာဖီးလ်ဒ်သည် ၁၆၉၄ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၂၂ တွင် လန်ဒန်မြို့၌ မွေးဖွားသည် ။ ဗြိတိသျှ နိုင်ငံရေးလောကတွင် အနှစ်သုံး ဆယ်နီးပါး ကျင်လည်ခဲ့ပြီး ၁၇၄၈ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံရေးလောကမှ အနားယူသည် ၁၇၇၃ ခုနှစ် မတ်လ ၂၄ ရက်တွင် ကွယ်လွန်သည် ။

ဤပေးစာများမှာ သူ၏ သားဖြစ်သူ ဖိလစ်စတန်းဟုတ် (Philip Stan hope) ထံ ရေးသားခြင်း ဖြစ်သည် ။ ဖိလစ်စတန်းဟုတ်သည် ၁၇၃၂ ခုနှစ်၌ မွေးဖွားသည် ။ ပါလီမန်အမတ်အဖြစ် နှစ်ကြိမ် အရွေးခံရပြီး သံအမတ်အဖြစ်လည်း ာတာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့သည် ။ သို့သော် သူသည် သက်ဆိုးမရှည်ရှာ၊ ၁၇၆၈ ခုနှစ် အသက် ၃၆ နှစ်တွင် ကွယ်လွန်သည် ။ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးဖြစ်သူ ယူဂျီးနီယားစတန်းဟုတ်နှင့် သားနှစ်ယောက် ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ။

ပေးစာများမှာ သားဖြစ်သူ ဖိလစ်စတန်းဟုတ်အား ပညာပြည့်ဝ နှ

လုံးလှသည့် လူတော်လူကောင်း ဖြစ်အောင် ပြုစုပျိုးထောင်ပေးသည့် အ
နေဖြင့် ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပြီး ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရန် ရည်ရွယ်ချက် မရှိပေ။ ဖိလ
စ်စတန်းဟုတ် ကွယ်လွန်သောအခါ ၎င်း သိမ်းဆည်းထားသော ဖခင်၏
ပေးစာများကို ဇနီးဖြစ်သူက စာအုပ်ထုတ်ဝေသူ ဂျိမ်းဝေါ့စ်လေအား ပေါ
င် ၁၅၀၀ နှင့် ရောင်းချလိုက်သည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် ၁၇၄၄ ခုနှစ်တွင် လော့ဒ်
ချက်စတားဖီးလ်ဒ်၏ သားထံ ပေးစာများ သည် စာအုပ်အဖြစ် ပေါ်ထွက်
လာသည်။ ။ စာအသိရော ဘဝအသိပါ ပြည့်စုံကြွယ်ဝသည် ဖခင်တစ်ဦး
သားဖြစ်သူအား လူတစ်လုံး သူတစ်လုံး ဖြစ်စေရန် ရည်ရွယ်၍ နေမှုထို
င်မှု၊ စားမှုသောက်မှု ပြောမှုဆိုမှု၊ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု၊ ပညာရှာမှီးမှု၊
အပန်းဖြေ ပျော်ရွှင်မှု၊ စိတ်ထား တတ်မှုတို့ ကို အသေးစိတ် ဖော်ပြထား
သော စာအုပ်ဖြစ်ရာ ထွက်ထွက်ခြင်းပင် စာဖတ်ပရိသတ်၏ တစ်ခဲနက်
အားပေးမှုကို ခံရသည်။ ။ အကြိမ်ကြိမ် ပြန်ရိုက်ခဲ့ရပြီး နိုင်ငံအသီးသီးတွ
င် ဘာသာအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြန်ဆိုခြင်း ခံရသည်။ ။

၁၈ ရာစုအတွင်းက ပေါ်ခဲ့သော စာအုပ်သည် ၂၁ ရက်ရာစုတွင်း ဝင်
တော့မည့် ယခုအချိန်အထိ ကမ္ဘာ့အနှံ့တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေနေရဆဲ ဖတ်ရှု
မှတ်သားနေရဆဲ ဖြစ်ရာ စာကောင်းပေပွန်တို့ မည်သည် အချိန်ကာလ
ကို လည်းကောင်း၊ နယ်နိမိတ်အပိုင်းအခြား တို့ ကို လည်းကောင်း
ကျော်ဖြတ်နိုင်စွမ်း ရှိသည် ဆိုသော စကား၏ ထင်ရှားသော သာကေဖြ
စ်ပါသည်။ ။

လူလေးသို့ ပေးစာများကို ဆရာမြသန်းတင့်သည်
သားရွှေစင်မဂ္ဂဇင်း၊ တွံတေးမဂ္ဂဇင်း၊ အေးမြကမ္ဘာ့ဂျာနယ်၊ စိန်ခြယ် မဂ္ဂ
ဇင်းနှင့် English For All မဂ္ဂဇင်းတို့ တွင် ရေးသားခဲ့ပြီး ယခုစာအုပ်သည်
ယင်းမဂ္ဂဇင်းများမှ စာများကို စုစည်းထုတ်ဝေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ။

စာအုပ်ကို စုစည်းစီစဉ်ရာ၌ ရှာမရဖြစ်နေသည့်
သားရွှေစင်မဂ္ဂဇင်းများအား ငှားရမ်း၊ ကူညီခဲ့သူ ဆရာမောင်ခေတ်ထွန်း
အား ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ ။

လောကသစ်စာပေ

လန်ဒန်၊ ဇူလိုင် ၂၄ ရက်၊ ၁၇၃၉ ခုနှစ်။

လူလေး

နောက်ဆုံးအကြိမ် ဖေဖေနဲ့ တွေ့တုန်းက သားဆီကို ဘာဖြစ်လို့ စာတွေ ဆက်မရေးတော့တာလဲလို့ မင်းက မေးတော့ ဖေဖေ တော်တော် ဝမ်းသာသွားတယ်။ ဒါကိုကြည့်ရင် ဖေဖေရေးတဲ့ စာတွေကို မင်းသဘောကျ အလေးထားတယ်လို့ ဖေဖေ ယူဆတယ်။ ဒီလို ဆိုရင်တော့ စာတွေ မကြာ မကြာ ရေးရဦးမှာ ပေါ့။ ဂရုစိုက်ပြီး ဖတ်ရင် ဖေဖေရဲ့ စာတွေဟာ မင်းအတွက် အသုံးကျလိမ့်မယ်လို့ ဖေဖေထင်တယ်။ ဘယ်စာကိုပဲ ဖတ်ဖတ်၊ စာဖတ်တယ်ဆိုတာ အလေးထားပြီး မှတ်မှတ်သားသားဖတ်မှ အကျိုးရှိတာ။ ဒီလိုမှ မဟုတ်ရင် အချည်းနှီးပဲ၊ လက်က တစ်ခုကို လုပ်နေပြီး စိတ်က တခြားကို တွေးနေတာမျိုးဟာ သေးနုတ်သိမ်ဖျင်းတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရဲက အမှတ်လက္ခဏာ ဖြစ်တယ်။ ဘယ်အလုပ်ကိုပဲ လုပ်လုပ် ကိုယ်လုပ်နေတဲ့ အလုပ်ထဲကို စိတ်ရောက်နေရမယ်၊ စာကို သင်အံ့လေ့ကျက်နေတုန်းမှာ ကစားတဲ့ ဆီကို စိတ်ရောက် မနေသင့်ဘူး။ ကစားနေတုန်းမှာ စာထဲကို စိတ်ရောက်မနေသင့်ဘူး။ ဒီလိုမဟုတ်ဘဲ စာအုပ်ကို ရှေ့ဖြန့်ချပြီး တခြားကို စိတ်ရောက်နေရင် ကိုယ့်အဖို့ နှစ်ခါဒုက္ခရှာတာနဲ့ အတူတူပဲ။ ဘာဖြစ်လို့ လဲဆိုတော့ နောက်တစ်ခါ ပြန်ဖတ်ရတော့မှာကိုး။

ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာမူဟာ လူ့ဘဝမှာ အရေးကြီးတဲ့ အချက်တစ်ချက်

ဖြစ်တယ်။ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာမှုဆိုတာ သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့ အရာကို
သင့်တင့်လျောက်ပတ်တဲ့ နေရာမှာ လုပ်တတ်တာကို ခေါ်တာ။ တချို့က
စွဲများ ဟာ အချိန်တစ်ချိန်၊ နေရာတစ်နေရာမှာ သင့်လျော်ပေမယ့်
တခြားအချိန်၊ တခြားနေရာမှာ မသင့်လျော်ဘဲ ဖြစ်နေတတ်တယ်။ ဥပ
မာအားဖြင့် နေ့ခင်း အားလပ်တဲ့ အချိန်မှာ ကစားတာဟာ သင့်လျော်တ
ယ်၊ ဖွယ်ရာတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာက စာသင်နေချိန်မှာ ထပြီး စွန့် လွှ
တ်တယ်၊
ဇယ်တောက်တယ်ဆိုရင် မသင့်လျော်ဘူးပေါ့။
မဖွယ်ရာဘူးပေါ့။ ဒါကို နားလည်ရမယ်။ ကောင်းကောင်း မွန်မွန်၊ အချိုး
ကျကျ က,တတ်တာဟာ သင့်လျော်တယ်။ ဖွယ်ရာတယ်၊ ဒါပေမယ့် က,
ပွဲခန်းမတွေ၊ ပျော်ပွဲရွှင်ပွဲတွေမှာ သာလျှင် က,ရလိမ့်မယ်။ ဒီလိုမှ မဟုတ်
ဘဲ သီတင်းသီလ ဆောက်တည်ရာ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းမှာ အသုဘမှာ
သွားက,တယ် ဆိုရင်တော့ မင်းကို အရူးလို့ ပဲ ကဲ့ရဲ့ ကြမှာ ပဲ။ ဒီဥပမာ
ကို ကြည့်ရင် ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာခြင်းဆိုတဲ့ စကားကို မင်းသဘောပေါက်
လောက်ရောပေါ့။ လူအများ ရဲ့ ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံလိုရင် မင်းမှာ ယဉ်
ကျေးဖွယ်ရာမှု ရှိရလိမ့်မယ်။ မင်းဟာ မင်းဆရာ မစ္စတာမိတ်တဲယားရဲ့
ချီးမွမ်းတာကိုတော့ ခံချင်မှာ ပဲ။ သူ့ချီးမွမ်းတာကို မခံရရင် ဖေဖေရဲ့ ချီး
မွမ်းတာကိုလည်း ခံရမှာ မဟုတ်ဘူး ။ ဆရာပြောတာကို
အလေးထားပြီး နားထောင်လိမ့်မယ်။ သူနဲ့ နေတုန်းမှာ တည်ကြည်လေး
နက်ပြီး ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာမှု ရှိလိမ့်မယ်လို့ လည်း ဖေဖေ မျှော်လင့်တယ်
။ ပြီးရင်တော့ မင်းကြိုက်သလောက် ကစားပါ။ ပြေးပါ။ ခုန်ပါ။

စာ - ၂

လန်ဒန် အောက်တိုဘာ ၂၆ ရက်၊ ၁၇၃၉ ခုနှစ်။

လူလေး

ကဗျာနဲ့ ဝစနာလင်္ကာရဆိုတဲ့ နှုတ်မှုအတတ်ပညာဟာ နေရာများ
စွာမှာ ခြားနားကြသည် ။ ဒါပေမယ့် အာဝဇ္ဇန်း ကောင်းအောင်
လုပ်ရာမှာ တော့ ကဗျာဟာလည်း အလွန်အသုံးဝင်တယ်။ ဒါတင်မက
ဘူး။ ကဗျာမှာ ဥပမာတွေ၊ ဥပစာတွေ၊ အလင်္ကာတွေ အများကြီးပါတယ်
။ စကားပြေကို ဖတ်သလို ကဗျာကို ဖတ်ခြင်းဖြင့်လည်း စကားအသုံးအ
နှုန်း ကောင်းလာနိုင်တယ်။ စကားတန်ဆာဆင်ယင်မှု ကျွမ်းကျင်လာနိ
င်သည် ။ ကဗျာ အသုံးအနှုန်း၊ တစ်နည်းကဗျာရဲ့ ဘာသာစကားဟာ စ
ကားပြေထက် ပိုပြီး နက်နဲသိမ်မွေ့တယ်။ စကားပြေမှာ ခွင့်ပြုမထားတဲ့
လွတ်လပ်ခွင့်တွေကို ကဗျာမှာ အသုံးပြုလေ့ ရှိတယ်။ ဒါကို ကဗျာလိုင်စ
င် (ကဗျာလွတ်လပ်ခွင့်) လို့ ခေါ်တယ်။ ကဗျာနဲ့ စကားပြောကို သေသေ
ချာချာ ဖတ်ရင် သူတို့ နှစ်ခုရဲ့ ခြားနားချက်ကို မင်း အလွယ်တကူ တွေ့ရ
လိမ့်မယ်။ စကားပြေမှာ ပြောသလို ကဗျာမှာ ကိုယ် ပြောချင်တဲ့ အရာ
ကို အတည့်မပြောဘူး။ ရိုးရိုးစင်းစင်း မပြောဘူး။ သိုးကာသီကာ ပြော
တယ်။ တန်ဆာဆင်ပြီး ပြောတယ်။ တိမ်ထူတဲ့ မနက်လို့ ညစောင့်က ရိုး
ရိုးပြောတဲ့ စကားမျိုးကို ကဗျာ (အယ်ဒီဆင်ရဲ့ ကာတိုကဗျာ) မှာ ဒီလို
ပြောထားတယ်။

အရုဏ်အုံဆိုင်း၊ မနက်ခင်းနိမ့်ဆင်း

တိမ်တွေနဲ့ လေးလံနေတဲ့ နေ့

တရွေ့ရွေ့ဆက်သွား။

ဒါဟာ ကဗျာအသုံးအနှုန်းပဲ။ တစ်လုံးချင်းကို ယူသုံးနိုင်ပေမယ့် စကားပြောမှာ ဒီအတိုင်းသွားသုံးလို့ မတင့်တယ်ပေဘူးပေါ့။

ဒီစာနဲ့ အတူ ဝေါလက်ရဲ့ ကဗျာတွေကို ဖေဖေ ပို့လိုက်တယ်။ အလွန်ကဗျာဆန်ပြီး နိမိတ်ပုံတွေနဲ့ တင်းကြမ်းပြည့်နေတယ်။ ကဗျာက ဗျတ်စောင်းကို တီးနေတဲ့ မိန်းမပျိုတစ်ယောက်ကို ဖွဲ့ထားတဲ့ ကဗျာ။ ဗျတ်စောင်းဆိုတာ ကြိုးတွေအများကြီး တပ်ထားပြီး လက်ချောင်းကလေးတွေနဲ့ တူရိယာပစ္စည်းကို ခေါ်တာ။

သည် လောက်ဂရုမထားတဲ့ အတို့ အထိက

သည် လောက်လွမ်းဆွတ်စရာအသံ။

သူက အရေးမထားသလောက်

ငါတို့ မှာ အရေးတကြီး။

တုန်ယင်နေတဲ့ ကြိုးများ တစ်ဝိုက်

သူလက်ဖျားတွေ စုရုံးကြပြီး

အနမ်းတိုင်းမှာ သူတို့ ရဲ့ ပီတိကို ပြောပြကြ။

အင်အားသေးသေးကလေး လှုပ်ရုံနဲ့

ထိုမျှ တုန်ယင်ကြ။

လက်နဲ့ ထိလိုက်ရုံနဲ့

ဘယ်သူမတုန်ယင်ပဲရှိပါ့။

သူမက နားကို ညှို့တုန်းမှာ
အချစ်ကရပ်ပြီး နာသူရဲ့ နားကို
မြှားကျည်တောက်ကုန်အောင်ပစ်လွှတ်။
နှူးညှို့ဂီတ၊ စိတ်ကိုညှို့ငင်နှူးစေရဲ့ ။
ဘယ်မြှားတစ်စင်းမှ ခုခံမှုကို မတွေ့ရ။
သည် နည်းနဲ့ လှပတဲ့ မင်းအောင်ပွဲရ။
သူ့ကိုသူ မျက်လုံးရဲ့ အောင်ပွဲပမာ
တစ်ခါက စောင်းပိုက်တဲ့ နီရီဘုရင်
မီးလောင်နေတဲ့ ရောမမြို့ကို ကြည့်ရင်း
သူ့စောင်းကို တီးခတ်သလိုပ။ ။

ဒီကဗျာထဲမှာ ပါတဲ့ ကဗျာအလှကို သတိပြုပါ။ မိန်းမပျို တီးခတ်လို
က်တဲ့ အခါမှာ ပေါ်ထွက်တဲ့ စောင်းသံတွေဟာ အဲဒီ မိန်းမပျိုရဲ့ လက်ကို
နမ်းရလို့ စောင်းကြိုးတွေရဲ့ ပျော်ရွှင်ကြည်နူးမှုကို ဖော်ပြနေတဲ့ အသံ
တွေလို့ သူက ဖွဲ့ထားတယ်။ အဲဒီ စောင်းကြိုးရဲ့ တုန်ယင်မှုတွေဟာလ
ည်း ကိုယ့်ချစ်သူရဲ့ အတို့ အထိကို ခံလိုက်ရတဲ့ အခါမှာ ခံစားရတဲ့ ပီတိနဲ့
အကြောက်ကြောင့် တုန်ယင်နေတဲ့ ချစ်သူတစ်ယောက်ရဲ့ တုန်ယင်မှုနဲ့
တူတယ်တဲ့ ။ အချစ် (အချစ်ဆိုတာကိုတော့ မင်းသိပြီးသားပါ၊ လေးရယ်
၊ မြားရယ်၊ မြားကျည်တောက်ရယ် ကိုင်ထားတဲ့ သူငယ်ကလေး မြားန
တ်မောင်ပေါ့။) က မိန်းမပျို အနီးမှာ ရပ်ပြီး သူ့မြှားတွေနဲ့ လူတွေရဲ့ အ
သည်းနှလုံးကို ပစ်နေတယ်တဲ့ ။ ဒီလိုပစ်နေတဲ့ အခါမှာ မိန်းမပျိုရဲ့ ဂီတ
သံဟာ ပျော့ပျောင်းသွားပြီး သူတို့ ကို အရှုံးပေးစေတယ်တဲ့ ။ ကဗျာအ

ဆုံးမှာ ကဗျာဆရာက မိန်းမပျိုကို နီရိုဘုရင်ကြီးနဲ့ တင်စားသွားတယ်။
နီရိုဘုရင်ကြီးဆိုတာ အလွန်ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်တဲ့ ရောမဧကရာဇ် ဘု
ရင်ကြီးတစ်ပါးပေါ့။ ရောမမြို့ကြီးကို မီးတင်ရှို့ပြီး မြို့ကြီး မီးဟု နုံးဟု
နုံး တောက်နေတုန်းမှာ စောင်းတီးနေသူပေါ့။ ကဗျာဆရာများက အချစ်
ကို မီးတောက်မီးလျှံတွေနဲ့ တင်စားသုံးနှုန်းလေ့ ရှိတော့ နီရိုက
ရောမမြို့ကြီး မီးလောင်နေတုန်းမှာ စောင်းတီးနေသလို မိန်းမပျိုဟာလ
ည်း လူတွေ သူ့အတွက် အချစ်မီး တောက်လောင်နေတုန်းမှာ စောင်းတီး
နေတာတဲ့ ။ ဒီကဗျာတွေကို ဖေဖေနဲ့ မတွေ့ခင် အလွတ်ရကောင် ကျက်
ထားပါ။

ဒီကဗျာဟာ နည်းနည်းတော့ ရှည်တယ်။ ကဗျာတစ်ကြောင်းမှာ ဝ
ဏ္ဏ ဆယ်ခုရှိတယ်။ တစ်နည်းပြောရရင် ဂရုသံငါးခု ရှိတယ်။ ဂရုသံတစ်
ခုမှ ဝဏ္ဏနှစ်ခုရှိတယ်။

စာ - ၃

ဘာသ် နီဝင်ဘာ ၁ ရက်၊ ၁၇၉၃ ခုနှစ်။

လူလေး။

ဝစနာလင်္ကာရ နှုတ်မှုအတတ်အကြောင်းကို ပြန်ကောက်ရဦးမယ်။
နှုတ်မှု အတတ်ဆိုတာ ကောင်းစွာ စကားပြောတတ်တဲ့ အတတ်ပညာ
ဖြစ်တယ်။ ဒီအတတ်ပညာဟာ ဘဝအကွေ့တိုင်းမှာ အသုံးကျတယ်။ အ
ကွေ့တော်တော်များမှာ လိုအပ်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီအတတ်ပညာကို သ
တိမမေ့အပ်ဘူး။ လွှတ်တော်ထဲမှာ ဖြစ်စေ၊ သာသနာဘက်မှာ ဖြစ်စေ၊ ဥ
ပဒေအတတ်မှာ ဖြစ်စေ နှုတ်မှုပညာမတတ်ရင် လူချွန် မဖြစ်နိုင်ဘူး။
နေ့စဉ် ပြောဆိုနေတဲ့ နေရာမှာ တောင် ကိုယ်ပြောချင်တဲ့ အရာကို မှန်မှ
န်ကန်ကန်၊ တိတိကျကျ စကားပြောတတ်သူ၊ သက်တောင့်သက်သာနဲ့
အလေ့အထုံရှိတဲ့ စကားပြောကောင်းသူ တစ်ယောက်ဟာ အမှားမှား အ
ယွင်းယွင်း၊ မသပ်မရပ် စကားပြောသူ တစ်ယောက်ထက် အများကြီး အ
ခွင့်သာတယ်။

ဖေဖေ ပြောဖူးတဲ့ အတိုင်း နှုတ်မှုအတတ်ပညာရဲ့ အလုပ်ဟာ လူ
တွေကို ဆွဲဆောင် သိမ်းသွင်း နားချဖို့ ဖြစ်တယ်။ လူတွေကို ဆွဲဆောင်
နားချချင်ရင် သူတို့ သဘောကျသွားအောင် ပြောနိုင်ရမယ်။ လွှတ်တော်
ထဲမှာ ဖြစ်စေ၊ တရားပလ္လင်မှာ ဖြစ်စေ၊ တရားရုံးတော်မှ ဖြစ်စေ၊ လူပုံအ
လယ်မှာ စကားပြောရသူ တစ်ယောက်အဖို့ ကိုယ့်စကားကို နားထောင်
သူတို့ သဘောကျသွားအောင် ပြောတတ်ရင် ဘယ်လောက် အခွင့်သာသ

လဲဆိုတာ နောက်တော့ သိလာလိမ့်မယ်။ ဒီလိုဖြစ်ဖို့ ရာဟာ နှုတ်မှုအတတ်ပညာ မရှိဘဲနဲ့ ဘယ်လိုမှ မဖြစ်နိုင်ဘူး။ စကားပြောကောင်းသူ တစ်ယောက်ဟာ ကိုယ်ပြောနေတဲ့ အကြောင်းအရာနဲ့ ညီညွတ်တဲ့ စကားအသုံးအနှုန်းကို ပြောတတ်ရုံ၊ သဒ္ဒါစည်းကမ်းတွေနဲ့ ကိုက်ညီအောင် ပြောတတ်ရုံနဲ့ မလုံလောက်သေးဘူး။ ခမ်းခမ်းနားနား၊ သပ်သပ်ရပ်ရပ်လည်း ပြောတတ်ရမယ်။ ဆိုလိုတာက အကောင်းဆုံး၊ အရှင်းလင်းဆုံး စကားလုံးတွေကို သုံးတတ်ရမယ်။ အဲဒီ စကားလုံးတွေကို အသွားအလာ ရှေ့နောက် စီစဉ်တကျဖြစ်အောင် အကောင်းဆုံး ထားတတ်ရမယ်။ ကိုယ်ပြောတဲ့ စကားတွေကို သင့်လျော်တဲ့ ဥပမာ၊ ဥပစာ၊ ဥပမေယျတွေနဲ့ ပြောတတ်ရမယ်။ ဖြစ်နိုင်ရင် ဇဝနဉာဏ်သုံးပြီး ရွှင်မြူးဖွယ်ဖြစ်အောင် ပြောတတ်ရမယ်။

ဥပမာ မင်းက မစ္စတာမိတ်တဲယားဆီမှာ အားလပ်ရက်တစ်ရက် ခွင့်တောင်းချင်တယ် ဆိုပါတော့။ “ကျွန်တော့်ကို အားလပ်ရက် တစ်ရက် လောက် ပေးပါ” လို့ တုံးတံကြီး ပြောမလား၊ ဒီလို တုံးတံကြီး သွားပြောတာမျိုးဟာ သူ့ကို ခွင့်ပေးချင်အောင် ဆွဲဆောင်ရာ မရောက်ဘူး။ သူဟာ မင်းအပေါ်မှာ စိတ်ကောင်းထားကြောင်း၊ အလိုလိုက်ကြောင်း။ ဒါကို အတွေ့အကြုံအရ သိပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဒါ့ကြောင့်မို့ သူ့ကို တစ်ခုတောင်းပန်လိုကြောင်း၊ အကယ်၍ တောင်းပန်တာကို လိုက်လျောခြင်း မပြုနိုင်လျှင်လည်း စိတ်မကောင်း မဖြစ်သင့်ကြောင်း၊ သူ အာရုံစိုက်လာအောင်၊ သူ ဘဝင်ကျသွားအောင် ပထမ ပြောပြရမယ်။

ဒီလို စကားပလ္လင်ခံပြီးတော့မှ မင်းလိုချင်တဲ့ အရာကို တင်ပြရမယ်။ မင်းကို ခွင့်တစ်ရက်လောက် ပေးဖို့ အကြောင်း၊ ခွင့်ပေးရင် ဘယ်နေရာကို သွားမယ့်အကြောင်း၊ ဘာလုပ်မယ့်အကြောင်းကို ပြောပြရမယ်။ ပြီးတော့ မင်းဟာ သူ့ဆီက ဒီလို မကြာခဏ ခွင့်ပန်ဖူးခြင်း မရှိကြောင်း၊

နောင်များလည်း မကြာခဏ ခွင့်ပန်မှာ မဟုတ်ကြောင်း၊ တစ်ခါတစ်ရံမှ စိတ်ကို ခန္ဓာကိုယ်ကြီးက ဖြစ်စေ၊ အလုပ်က ဖြစ်စေ ခွာပြီး အနားပေးသင့်ကြောင်း စသဖြင့် အကျိုးသင့်အကြောင်းသင့် ရှင်းပြရမယ်။ ဒီလိုရှင်းပြတဲ့ အခါမှာ တတ်နိုင်လျှင် ဥပမာကလေး တစ်ခုနှစ်ခုနဲ့ ပြတတ်ရမယ်။ လေးကိုင်းများ ဟာ အမြဲ ညှို့မထားရင်၊ အမြဲကွေးမထားရင် ညှို့အားကောင်းသလို စိတ်ဟာလည်း မကြာခဏ ဆိုသလို အနားပေးထားရင်၊ ဖြေလျှော့ထားရင် ပိုပြီး ခွန်အားကောင်းလာတတ်ကြောင်း စသဖြင့် ပြောတတ်ရမယ်။

ဒီလိုစကားမျိုးကတော့ အသေးစား အာဝဇ္ဇန်းအတွက် နှုတ်မှုပညာ အသေးစား ဥပမာကလေးတွေပဲ။ ဒါပေမယ့် ဒါကို ကြည့်လိုက်ရင် နှုတ်မှုပညာတတ်ခြင်း၊ အာဝဇ္ဇန်းကောင်းခြင်း ဆိုတာ ဘာလဲဆိုတာကို မင်း သဘောပေါက်လိမ့်မယ် ထင်တယ်။ စကားပြောကောင်းခြင်း၊ အာဝဇ္ဇန်းကောင်းခြင်းဆိုတာ အချုပ်မှာ တော့ ဆွဲဆောင်သိမ်းသွင်းတဲ့ အတတ်ပညာပဲ။ နောင် ပြဿနာကြီးတွေနဲ့ ကြုံတွေ့လာရတဲ့ အခါမှာ ဒီအတတ်ပညာကို မင်း ရလာလိမ့်မယ်လို့ ဖေဖေ မျှော်လင့်တယ်။

စာ -၄
နိဝင်ဘာ ၂၀၊ ၁၇၃၉ ခုနှစ်။

လူလေး။

ခုအချိန်မှာ မင်းဟာ ရောမသမိုင်းကို ဖတ်နေတာ ဖြစ်လေတော့ ထိုက်သင့်တဲ့ အာရုံစိုက်မှု၊ ထိုက်သင့်တဲ့ အလေးထားမှုနဲ့ ဖတ်လိမ့်မယ်လို့ ဖေဖေ မျှော်လင့်တယ်။ ရှေ့မှာ သွားနှင့်ခဲ့ကြသူတွေရဲ့ ကောင်းမှုတွေ၊ မကောင်းမှုတွေကို နမူနာပြပေးရာမှာ သမိုင်းဟာ အသုံးဝင်တယ်။ သမိုင်းကို ဖတ်ပြီး မှန်ကန်စွာ သင်ခန်းစာ ယူတတ်ကြရမယ်။ ကြီးမြတ်တဲ့ တိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟာ သူတို့ အသက်ရှိစဉ် ကာလများ တုန်းက ဘယ်လိုလေးစားကြည်ညိုခြင်းကို ခံခဲ့သလဲ၊ ထိုခေတ်အထိလည်း သူတို့ အမည်များ ဟာ ဘယ်လောက် ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောသလဲ ဆိုတာကို သမိုင်းက ပြသနေတယ်။ ဒီလို ပြသပေးခြင်းဖြင့် ကိုယ့်ကို ကောင်းမှုကို ချစ်တတ်အောင်၊ လက်တွေ့လုပ်ချင်လာအောင် သမိုင်းက လှုံ့ဆော်ပေးတယ်။ ရောမသမိုင်းမှာ မြင့်မြတ်မှု၊ ရက်ရောမှု၊ စိတ်ထားကြီးမှု စတဲ့ ဥပမာတွေကို အခြားသမိုင်းများမှာ ထက် ပိုပြီး တွေ့နိုင်တယ်။ ရောမခေတ်တုန်းက ကောင်စစ်ဝန်များ ၊ အမိန့်ပြန်သူများ ဟာ (အဲဒီ ခေတ်တုန်းက ခုံသမာဓိ တရားသူကြီးများကို ဒီလိုပဲ ခေါ်ကြတယ်။) ထွန်တုံးပေါ်က ဆင်း ၊ သူတို့ စစ်တပ်ကြီးတွေကို ခေါင်းဆောင်ပြီး ရန်သူတွေကို တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြတယ်။ အောင်ပွဲရလို့ ပြန်လာတဲ့ အခါမှာ လည်း ထွန်တုံးဆီကို ပြန်သွားကြပြီး မိမိတို့ ရဲ့ ဘဝကို ရိုးရိုးကုပ်ကုပ် အနားယူရင်း ကု

နံဆုံးစေခဲ့ကြတယ်။

သူရဲကောင်း ကျူးရီးယတ်စ်ဟာ သူ့ကိုယ်ပိုင် ငွေကြေးရယ်လို့ တစ်ပြားတစ်ချပ်မှ ရှိတာ မဟုတ်ဘူး ။ ဆန်နှိုက်လူမျိုးတွေက သူ့ကို ငွေကြေးတွေ အများကြီးပေးတော့ သူ့ကိုယ်တိုင် ပိုက်ဆံရှိတာထက် ပိုက်ဆံရှိသူတွေကို အုပ်ချုပ်ကွက်ကဲရတာ က ပိုပြီး ဂုဏ်ရှိတယ်ဆိုပြီး ပေးတဲ့ ပိုက်ဆံတွေကို ငြင်းပယ်ခဲ့တယ်။ ရောမစစ်တပ်ကြီးကို မကြာခဏ ကွပ်ကဲခဲ့ရပြီး မကြာခဏ အောင်ပွဲရခဲ့တဲ့ စစ်သူကြီးဖေးဘရီးယတ်စ်ဟာ မီးဖိုကလေးဘေးမှာ ထိုင်ပြီး သူ့ကိုယ်ပိုင် လယ်ယာမှာ သူ့ကိုယ်တိုင် ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးခဲ့တဲ့ သစ်သီးဝလံတွေကိုပဲ စားခဲ့တယ်။ စစ်သူကြီး ဆီပီယိုဟာ စပိန်ပြည်ကို သွားတိုက်ပြီး တိုက်ပွဲအောင်တော့ သုံ့ပန်းတွေ ဖမ်းမိခဲ့တယ်။ အဲဒီ သုံ့ပန်းတွေထဲမှာ အလွန်ချောမောတဲ့ မင်းသမီးကလေးတစ်ပါး ပါလာတာကို တွေ့ရတယ်။ အဲဒီ မင်းသမီးကလေးဟာ မကြာခင်မှာပဲ သူနဲ့ အဆင့်အတန်းတူညီတဲ့ မင်းသားတစ်ပါးနဲ့ စုလျားရစ်ပတ်တော့မယ်လို့ လည်း သတင်းကြားရတယ်။ ဒီတော့ စစ်သူကြီးက အဲဒီ မင်းသမီးကလေးကို သူ့မမည်းတော်ရဲ့ စံအိမ်မှာ ရှိစဉ်ကလို အဆောင်အယောင်၊ အခမ်းအနားတွေ၊ အထိန်းတော်၊ အက၊တော်တွေနဲ့ သေချာစွာထားတယ်။ အဲဒီ မင်းသမီးလေးရဲ့ ချစ်သူကို ရှာလို့ တွေ့တာနဲ့ သူတို့ နှစ်ဦးကို လက်ထပ်ပေးလိုက်ပြီး သူ့ကို ရွေးနုတ်ယူဖို့ သူ့မမည်းတော်က ပေးလိုက်တဲ့ ပိုက်ဆံထဲက အချို့အဝက်ကိုလည်း လက်ဖွဲ့လိုက်တယ်။

ဒီအဖြစ်အပျက်ဟာ နိုင်ထက်ကလူ မပြုခြင်း၊ မိမိကိုယ်ကို ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်း၊ စိတ်သဘောထားကြီးခြင်းတို့ ကို ပြတဲ့ ထင်ရှားတဲ့ နမူနာတစ်ခု ဖြစ်တယ်။ ဒီအရည်အချင်းတွေကြောင့်ပဲ စစ်သူကြီး ဆီပီယိုဟာ စပိန်ပြည်သူတွေရဲ့ နှလုံးသည်းပွတ်ကို ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့တယ်။

ဒီလို စပိန်လူမျိုးတွေရဲ့ ချစ်ခင်မှုကို ရခဲ့တာဟာ ကောင်းမြတ်တဲ့ အကျင့်ကို သရဖူဆောင်းပေးလိုက်တဲ့ ဆုလာဘ်ပဲ ဖြစ်တယ်။ မင်းဟာ ကြီးမြတ်ထင်ရှားပြီး ကောင်းမြတ်တဲ့ လူတစ်ယောက် ဖြစ်ချင်ရင် အဲဒီ စရိုက်တွေကို အတုယူရမယ်။ ချမ်းမြေ့ပျော်ရွှင်တဲ့ လူတစ်ယောက် ဖြစ်ဖို့ အတွက် အဲဒီ နည်းဟာ တစ်ခုတည်းသော နည်းလမ်းဖြစ်တယ်။ အာဒီးယူး။

စာ - ၅ တနင်္လာနေ့

လူလေး။

မနေ့က မင်းနဲ့ ပတ်သက်လို့ မစ်တဲယားဆီက စာကို မျှော်နေပေမယ့် ဘာမှ ရောက်မလာလို့ ဖေဖေ စိတ်မကောင်း ဖြစ်မိတယ်။ မစ္စတာမစ်တဲယားဟာ မင်းကို တော်တော်အပင်ပန်းခံပြီး သင်ပေးရှာတာပဲ။ အပြန်အလှန်အားဖြင့် မင်းရဲ့ အလေးထားမှုနဲ့ အာရုံစိုက်မှုကိုတော့ ရသင့်ပေတာပေါ့။ ပြီးတော့ မင်းလည်း စဉ်းစားကြည့်ဦးလေ၊ မင်းဟာ မင်းတို့ အရွယ်တူတွေထဲမှာ စာအတော်ဆုံးဆိုတဲ့ ဂုဏ်ကို ထိုက်ထိုက်တန်တန် ရထားရာက ဒီဂုဏ်သတင်းကို ဆုံးရှုံးသွားတယ် ဆိုရင်၊ မင်းနောက်မှာ ကျန်ခဲ့တဲ့ အခြားကျောင်းသားတွေက မင်းကို ကျော်သွားမယ်ဆိုရင် ဘယ်လောက် ရှက်စရာကောင်းသလဲ။ မင်းက စာကို ကျက်လိုက်ရင် မြန်မြန် ရလွယ်ပြီး ရရင်လည်း မှတ်မိလွယ်တော့ အာရုံစိုက်မှုပဲ လိုနေတယ်။ ဒါပေမယ့် စာကျက်နေတုန်းမှာ အာရုံမဝင်စားဘူး ဆိုရင်တော့ စာအုပ်ကို ရှေ့ချပြီး ကြည့်နေတဲ့ အချိန်တွေဟာ သဲထဲရေသွန် ဖြစ်ရတာ ပေါ့။ ကိုယ့်မှာ စာသင်ဖို့ အခွင့်အရေးတွေ ရပါလျက်နဲ့ ပညာမဲ့သူ တစ်ယောက်ဖြစ်နေရင် ပိုလို့ တောင် ရှက်စရာ ကောင်းသေးတယ်။ ပညာမဲ့သူတစ်ယောက်ဟာ ပွဲလယ်မတင့်တဲ့ အပြင် လူပုံလယ်မှာ အထင်သေးခံရမယ်။ ပညာမဲ့သူ တစ်ယောက်ကို ဘယ်သူကမှ အပေါင်းအသင်း လုပ်ကြမှာ မဟုတ်ဘူး ။ ဆန်ကုန်မြေလေးအဖြစ်ပဲ သဘောထားကြမှာ ပဲ။ ဒီလို အ

ရေးမထားလောက်တဲ့ ပညာမဲ့သူတစ်ယောက် သေသွားတဲ့ အခါမှာ ပြောလေ့ရှိတဲ့ ပြင်သစ်ဆိုရိုးစကားကလေး တစ်ခုရှိတယ်။ ပညာမဲ့သူတို့ မည်သည့် တစ်ခါက ရှင်ခွဲသော်လည်း ယခုသေလေပြီဆိုတဲ့ ဆိုရိုးစကား ဖြစ်တယ်။

ခု မင်း မစ္စတာရိုလင်ရဲ့ “ရှေးဟောင်းသမိုင်း” ကို ဖတ်နေတယ် မဟုတ်လား။ ရှေးဟောင်းသမိုင်းကို ဖတ်ရင် အနားမှာ မြေပုံတွေ ရှိပါစေ စာအုပ်ထဲမှာ ပါတဲ့ နေရာတွေကို မြေပုံပေါ်မှာ ပြပေးဖို့ မွန်စီယာပဲလ်နိုးကို ပြောပါ။ အာဒီးယူး။